

Høringsuttalelse fra Vestfold krematorium IKS til NOU 2014:2

Innhold

1	Prinsippene.....	2
2	Forslag til endring i lov og forskrift.....	3
2.1	Ansvar og forvaltningsansvar.....	3
2.1.1	Krematoriemyndighet og gravplassmyndighet.....	3
2.1.2	Krematoriedrift.....	3
2.1.3	Regional myndighet.....	5
2.2	Alternative gravformer.....	5
2.2.1	Aske- og urnegravlegging.....	5
2.2.2	Kolumbarium og urnevegg.....	5
2.3	Transport.....	6
2.4	Økonomi.....	6
2.4.1	Urnegrav.....	6
2.4.2	Kremasjon.....	6
2.4.3	Gravferd.....	7
3	Forslag som det ikke er fremmet endring til i lov og forskrift.....	7
3.1	Forskning, statistikk og rutiner.....	8
3.2	Gravferdsbyrå.....	8
3.3	Helsetjenesten/sykepleien.....	8
3.4	Øvrige forhold.....	9
3.4.1	§ 23b Gravplassutvalg.....	9
3.4.2	§ 28 Krav om kiste.....	9
3.4.3	§ 29 Krav til kiste.....	9
3.4.4	§ 31 Krav til askeurne.....	9

Vestfold krematorium IKS (heretter VK) vil kommentere de framlagte forslag i NOU 2014:2, ved først å si noe om det prinsipielle grunnlaget, dernest om de konkrete forslag til endring i lov og forskrift, og til slutt vil vi fremme forslag der utvalget ikke har fremmet forslag.

1 Prinsippene

VK er opptatt av at en framtidig gravferdslovgivning bygger på en sekulær forståelse av *gravferd* og *gravlegging*.¹ Vi mener at lovgivningen må legge til rette for at ulik seremoniell aktivitet kan gjennomføres. Slik kan alle, uavhengig av livssyn, kultur, religion, få håndtert levningene av sine avdøde på en god, hygienisk og respektfull måte². Dermed vil både tradisjonell norsk forståelse, og multikulturell tenkning kunne ivaretas.

Begrepet *seremoni* må derfor utvides til å omfatte all aktivitet arrangert av *den som sørger for gravferden*. Dette mener vi går ut over utvalgets tolkning av begrepet. Eksempelvis bør likskue, urnebesøk, observasjon av kremasjon m.m. inngå i begrepet *seremoni/er*.

VK oppfatter *gravlegging* som ett av flere ledd underveis på *gravferden* – en ferd som starter med dødsfall, og ender i en grav eller med askespredning. *Den som sørger for gravferden* må fortsatt ha ansvaret for hele denne ferden.³

Det offentlige må sikre at en enkel gravferd, uten seremoni(er), kan være mulig å gjennomføre kostnadsfritt, uavhengig av om det velges kistegravlegging eller kremasjon. Selv om det tilstrebes økonomisk likestilling mellom de to formene, mener vi at lovgivningen må gi rom for flere valgmuligheter ved kremasjon, enn ved kistegravlegging. Disse to veiene bør behandles juridisk forskjellig.⁴

Selv om en kistegrav betraktes som en grav til ett menneske, behøver ikke en urnegrav betraktes slik. Siden asken fysisk sett er ferdig nedbrutt, bør det ikke være krav om gravlegging av denne. Det er heller ikke noen miljørisiko knyttet til asken. I et fysisk perspektiv er det kun en liten del av den avdødes kropp igjen, etter en kremasjon. En kremasjon gir flere muligheter for håndtering av den avdødes levninger. Ut fra egen kultur, livssyn osv., må *den som sørger for gravferden* selv beslutte hvordan asken skal oppbevares, gravlegges eller håndteres innen gitte rammer. Noen vil fortsatt oppfatte dette som ett menneske, mens andre vil se dette som en relikvie, token e.l.. Dette må lovgiver åpne for.

Når *den som sørger for gravferden* ber om det, kan restene etter en kremasjon kunne bli delt, slik at noe gravlegges på én gravplass, og noe et annet sted. Men det må kun være ett gravsted som kan være gratis. Et annet gravsted må ilegges gravleie fra dag én. Det bør heller ikke være noe i veien for at asken etter to personer samles i en urne/grav.

Vi mener at en (urne)gravplass ikke må forstås som et historisk arkiv. Det bør ikke være en absolutt sammenheng mellom det som står på et gravminne, og det som ligger nede i bakken. En gravplass bør primært være et sted der pårørende skal kunne minnes sine kjære.

I stedet for at det skal være et grunnleggende prinsipp at *ett menneske får én grav*, så bør prinsippet være at *den som sørger for gravferden har rett til å få én grav å gå til*.⁵

¹ [Prinsipp 3: Forvaltninga skal så langt som mogleg leggje til rette for at gravlegging kan skje med respekt for personleg livssyn og i tråd med føringane til vedkomande livssynssamfunn](#)

² [Prinsipp 2: Gravplassane er allmenne og bør bli forvalta slik at ordningane i hovudsak er felles for alle](#)

³ [Prinsipp 1: Kremasjon og gravlegging er eit offentleg ansvar og skal vere utan kostnad for dei etterlatne](#)

⁴ [Prinsipp 4: Lovgjevinga skal likestille gravferdsformene](#)

⁵ [Prinsipp 5: Eitt menneske får éi grav.](#)

2 Forslag til endring i lov og forskrift

2.1 Ansvar og forvaltningsansvar.

VK har følgende kommentarer til utvalgets forslag til endringer i gravferdslovens §§ 3 *Kirkelig fellesråds og kommunens ansvar*, og 23 *Forvaltningsansvar* og forskriftens § 41 *Forvaltningsansvar*

2.1.1 Krematoriemyndighet og gravplassmyndighet

Den myndighet som i forslag til ny gravferdslov er lagt til gravplassforvaltningen, må kunne ivaretas av et krematorium uten at dette må bli en del av den kirkelige gravplassforvaltningen.

Dersom man vil stimulere til flere regionale krematorier, er det viktig at krematoriet ikke må bli en del av én kommunes gravplassforvaltning for å bli godkjent. Og det må fortsatt være mulig at krematorium kan eies og drives av et interkommunalt, kommunalt, religiøst eller privat selskap. Flere må-oppgaver langs gravferden utføres også i dag av private aktører, som for eksempel gravferdsbyrå.

Øvrige argument for å opprettholde dagens ordning der krematoriene ikke er en del av gravplassforvaltningen er:

- halvparten av kistene blir i dag kremert på et krematorium som eies og/eller drives av en kommune. Det er derfor ikke naturlig å overføre dette til den kirkelige gravplassforvaltningen.
- hovedfagområdet til gravplassmyndigheten og krematorieeier er svært forskjellig; parkvedlikehold og grøntfag er svært forskjellig fra et krematoriums prosessteknikk.

VK støtter utvalgets forventning om et *høyere ambisjonsnivå i forvaltninga av gravferdsloven*⁶, enn det er i dag. Vi beklager at utvalget ikke tar stilling til om det skal være en *kommunal eller kirkelig gravplassforvaltning*⁷. Med dagens ordning får vi en sammenblanding av kirkens og sognets rolle som trossamfunn og som den offentlige gravplassforvalter. Dersom kommunen skulle bli gravplassmyndighet, har imidlertid ikke VK motforestillinger mot at krematorievirksomhet kan overføres til kommunen.

2.1.2 Krematoriedrift

VK mener at det må komme tydeligere fram i lovverket at et godkjent krematorium kan forvalte oppgaver som er direkte knyttet til kremasjon, aske/urnehåndtering, og urneutlevering.

2.1.2.1 Forlenge frist for kremasjon

Av våre siste 1000 kremasjoner, ankom kistene krematoriet i snitt 8,8 kalenderdager etter dødsfallet, og 25 % av kistene ble kremert for sent i følge fristen. Årsakene var enten at seremonien ble fastsatt av kirkelig fellesråd etter fristen, at begjæring om kremasjon ble mottatt for sent, eller at eget krematorieteknisk utstyr måtte vedlikeholdes.

Det vil være upraktisk om gravplassmyndigheten må godkjenne overskridelse av 2 ukers-fristen for kremasjon. Denne myndighet bør i praksis ligge hos krematorieeier, og dataene bør rapporteres overordnet organ.

⁶ [13.5 Oppgaver for departementet](#)

⁷ [9 Forvaltningssystemet](#)

Dersom dagens struktur om kirkelig gravferdsforvaltning opprettholdes, mener vi at kommunens ansvar for å sørge for gravferd i henhold til gl. § 9 siste ledd, må utvides til å omfatte ansvar for at døde innbyggere i kommunen blir gravlagt eller kremert *innen gitte frister*, jfr. §§10 og 12. Denne myndigheten må kunne delegeres til kirkelig fellesråd eller krematorium.

2.1.2.2 Urneforsendelse og utlevering⁸

Vår erfaring er at stadig flere ønsker å delta langs kistens ferd fra dødssted, til kremasjon og deretter til urnegravlegging/askespredning. I løpet av de siste 12 månedene har den som sørger for gravferden både hentet urnen selv på krematoriet og bragt den til gravplassen/askespredning (10 %), observert innsetting av kiste i ovn (2 %), og besøkt kiste og urne mens den står på krematoriet (1 %). En endret gravferdslovgivning, i et livssynsåpent samfunn, må ikke legge hindre for en videre utvikling av slik praksis.

Ordlyden i Gravferdslovens § 10 siste ledd: *Urnen oppbevares av krematoriet eller sendes til gravplassforvaltningen i den kommunen hvor gravleggingen skal finne sted.* – må kunne hjemle at krematoriet kan avgjøre forsendelsesmåte, i dialog med *den som sørger for gravferden* og gravplassmyndigheten der urna skal ned.

2.1.2.3 Askespredning⁹

VK støtter ikke forslag som kan føre til strengere vilkår for askespredning, enn det som fremgår av dagens lovgivning. Behandling av søknad om askespredning bør ikke legges til lokal kirkelig gravplassforvaltning, men bli hos fylkesmannen som i dag.

Vi støtter heller ikke at steder for askespredning skal forstås som en alternativ gravplass. En slik arealbruk vil på sikt kunne medføre krav om arealplanendring i henhold til plan- og bygningsloven. Et flertall av de som sprer asken ønsker nettopp ikke å knytte asken til et bestemt sted. Det bør fortsatt være et prinsipp at askespredning ikke er noen form for gravlegging, og dette hører derfor ikke hjemme hos gravplassforvaltningen.

Hvis godkjenningmyndigheten skulle ha ligget på kommunenivå, ville det ha vært kommunen med arealplanansvar/arealkompetanse, og ikke kirkelig fellesråd, som ville hatt best kjennskap til lokale områder som kunne ha egnet seg til dette formålet.

Hvis godkjenningmyndigheten skulle ha ligget på kommunenivå, ville det ha vært kommunen med arealplanansvar/arealkompetanse, og ikke kirkelig fellesråd, som ville hatt best kjennskap til lokale områder som kunne ha egnet seg.

Flesteparten av søknader om askespredning gjelder sjøsenkning av lett oppløselig urne. De hav/sjø-områder som er aktuelle for askespredning ligger oftest i kommuner der gravferdsforvaltningen har liten administrasjon/tilgjengelighet. For eksempel er Tjøme den kommunen/fellessrådet som ville ha behandlet de fleste søknader om askespredning i Oslofjorden.

Vi mener at fylkesmannen fortsatt må ha dette ansvaret, men at det kan delegeres til annen administrasjon dersom det skulle være hensiktsmessig. Et større krematorium vil også kunne forvalte slike saker.

⁸ [12.3 Endringer i gravferdsforskrifta - Kapittel V](#) - Drift av krematorium og behandling av askeurner

⁹ [11.2 Oskespreiing](#)

Siden urner til askespredning ikke skal på noen gravplass, bør disse normalt leveres ut fra et krematorium, og ikke slik utvalget foreslår i gl. § 20a.¹⁰

2.1.2.4 Framtidig krematoriestruktur

Vi støtter insitamenter som bidrar til at det etableres krematorier som dekker en større region. Dersom krematorieeier får refundert en sats pr. kremasjon, vil dette i seg selv være en god nok stimulans til å minimere driftskostnadene, satse på stordrift, og få en rasjonell krematoriestruktur.

Vi støtter for øvrig utvalgets idé om rentekompensasjonsordning ved investeringer av krematorier. Og i et livssynsåpent samfunn, men utenfor gravferdslovgivningen, bør det også etableres støtteordninger/insitamenter som sørger for at det etableres livssynsåpne seremonirom på/ved krematorier. Dette vil bidra til at krematorier og kremasjon ikke bare blir en fysisk nedbrytningsprosess, men en verdig del av gravferden. Dette er i tråd med forrige endring i gravferdsloven vedrørende observasjonsrom, som også inngår i seremoniell aktivitet.

2.1.3 Regional myndighet

VK støtter at myndigheten som i dag er lagt til bispedømmerådet overføres til fylkesmannen. Men vi mener at andre oppgaver også bør legges hit:

- Tilsyn med rutiner for transport og kremasjon - jfr. 2.3 nedenfor.
- Godkjenne gravferdsbyråvirksomhet – jfr. 3.2 nedenfor.
- Godkjenne askespredning – jfr. 2.1.2.3 ovenfor.
- Bestemme gravlegging der den som sørger for gravferden ikke finnes, jfr. gl. § 9. Flere kommuner har i dag delegert denne oppgaven til kirkelig fellesråd, noe VK mener er uheldig.
- Se til at det er et rimelig antall gravplasser tilgjengelig i fylket tilpasset tros- og livssynssamfunnenes behov.

Ut fra lokale forhold bør det vurderes om noen oppgaver kan delegeres, for eksempel til en større kommune i fylket.

2.2 Alternative gravformer

2.2.1 Aske- og urnegravlegging

VK får ulike henvendelser om alternative former for askehåndtering. Det kan være at man vil vente med å gravlegge asken ut over 6 måneder, å samle asken etter to personer i en urne, å dele asken etter en person mellom flere pårørende/gravsteder og å ha asken/urnen stående hjemme. Vi vet at dette allerede gjøres i dag, enten ved at (deler av) aske/urne tas hjem fra utlandet, eller at dette foregår uregistrert her i landet.

Vi foreslår at det legges til en ny § 20b i gl., som kan imøtekomme disse behov, med påfølgende endringer i forskrift.

2.2.2 Kolumbarium og urnevegg.

VK støtter forslaget om at det kan etableres en form for kolumbarier der urner oppbevares like lenge som ved fredningstid av grav, men dette ivaretar ikke behov for midlertidig oppbevaring av urne. For eksempel kan en familie som har mistet et medlem, og som vet at de skal flytte om noen år, ha

¹⁰ [12.2 Endringer i gravferdslova.](#)

behov midlertidig oppbevaring av urnen i en urnevegg. Eller det kan være et par som ønsker at begge aske «venter på den andre» og at de en gang gravlegges/spres samtidig. Særlig ser vi at sjøsenkningsurner står lenger enn 6 måneder, siden sommeren er mest egnet for en verdig seremoni.

I tillegg til «permanent» kolumbarium, bør det også gis mulighet for oppbevaring av urne i et midlertidig kolumbarium eller urnevegg. En slik urnevegg kan hjemles ved at begrep *avlåst rom* i forskriftens § 34, utvides til å gjelde en låsbar urnevegg, der det er mulig å besøke nisjen/urnen. Det må uansett stilles krav til utforming av urner til urnevegg/kolumbarium, avhengig av om disse etableres ute på en gravplass, eller for innendørs oppbevaring.

Krematoriet må kunne forlenge fristen i gl. § 12 2.ledd.

2.3 Transport

I et livssynsmangfold må ikke de pårørende fratras mulighet til deltagelse under hele gravferden, inkludert til og fra krematoriet. Fra tid til annen er det pårørende som ønsker å ha seremoni etter kremasjon, noen vil ha syning etter seremoni, men før kremasjon, andre vil ha kistetransport til forskjellige steder som en del av sin seremoni. For 7 % av kistene som ankommer VK, arrangeres det ingen tradisjonell seremoni. Ansvar for hvem som sørger for at kister, også de uten seremoni, ankommer krematoriet eller gravplassen innen fristen, må avklares.

Vi har ingen ting i mot at gravplassforvaltningen transporterer kister til krematoriet, Men vi er redd for at slik utvalget tenker seg gravplassmyndighetens *sørge for-ansvar*¹¹ vil føre til ulikhet mellom kistegravlegging og kremasjon, siden forslaget kun gjelder i forbindelse med kremasjon. Brukeren må heller ikke fratras mulighet til å ha seremoni(er) under og etter kremasjon. Vi mener forslaget standardiserer tradisjonell norsk gravferdstradisjon i for stor grad, og i for liten grad tilpasser seg det livssynsåpne samfunn.

Vi mener ansvaret for all transport fortsatt må ligge hos *den som sørger for gravferden*. Men dersom *den som sørger for gravferden ber om det*, slik det står i foregående ledd i gl. § 6, kan gravplassmyndigheten foreta transport. Men dette krever vel ingen lovendring.

Kommunen må sikre at alle blir gravlagt eller kremert, hvis ikke det er noen som sørger for gravferd (jfr. § 9 siste ledd), eller at den som sørger for gravferden ikke gjør sin plikt, jfr. 2.1.2.1 ovenfor.

2.4 Økonomi¹²

2.4.1 Urnegrav

Vi er spørrende til utvalgets beregning av kostnader til urnegrav. For det første er det utydelig hvordan man forstår gjenbruk og arealbehov for en urnegrav med plass til 4 urner i forhold til kistegrav med plass til en kiste. For det andre viser ikke rapporten tydelig nok forskjellene i vedlikeholdskostnader mellom kiste- og urnegravfelt.

2.4.2 Kremasjon

VK er glad for at adgangen til kremasjonsavgift i gl. § 10 foreslås opphevet. Men dette bør ikke kompenseres med rammeoverføring til gravplassmyndigheten, men som refusjonsordning direkte til krematoriene.

¹¹ 8.4 [Rettslige rammer](#)

¹² Se [NOU 2014: 8.5](#) og forslag til [kapittel VI](#) i forskriften.

VK er et «rent» krematorium. Med 1100 kremasjoner i året beregner vi totale kremasjonskostnader til 6400 kr/kremasjon i 2015. Det vil føre til svært ulike rammer for det enkelte krematorium, dersom refunderte kostnader til kremasjon beregnes likt over hele landet, uavhengig av type krematorium. Årsaken til dette er:

- Noen krematorier har kapitalkostnader inkludert i sin driftsøkonomi, mens andre ikke fører disse kostnadene. For VK sin del utgjør dette over halvparten av kostnadene.
- Noen krematorier knytter sin økonomi kun til kremasjonsdrift, mens andre integrerer lønns- og driftskostnader for kremasjon inn i øvrig gravplass-, og seremonivirksomhet.
- Et krematorium med renseanlegg er dyrere i drift enn et krematorium uten renseanlegg. Energikostnadene til rensing hos oss utgjør en fjerdedel av totale energikostnader.
- Energikostnadene pr kremasjon ved et krematorium som kremerer 5 kister pr uke, er mye høyere enn et som kremerer 25 kister pr uke.

De foreslåtte satsene i § 40 2.ledd i ny forskrift¹³ bør utgå. Fastsettelse av slike satser bør foretas av departementet eller fylkesmann etter nærmere regler.

Forskriftens § 37 må også hjemle at et krematorium kan kreve leie for oppbevaring av urne i et urneskap, midlertidig kolumbarium, eller urnevegg, etter at det har gått 6 måneder fra dødsfallet. En slik leie vil være et insitament til å få en rask permanent gravlegging.

2.4.3 Gravferd

For å muliggjøre en «teknisk» gravferd uten kostnad for de etterlatte, mener vi at det offentlige (NAV) bør refundere utgifter til *den som sørger for gravferden* for følgende oppgaver og anskaffelser - en stønad som dekker det aller mest nødvendige og lovpålagte:

- Anskaffelse/tilvirkning av godkjent kiste, enkleste utforming og eventuelt arbeid med å legge den avdøde i kiste. Jfr. 3.3 nedenfor
- Transport av kiste fra dødssted til gravplass, eventuelt transport av kiste til krematorium. Hvis nødvendig, også transport av kiste til kjølfrys etc. Dersom refusjonsordninger hjemlet i gravferdsloven skal begrunnes i lovpålagte oppgaver i forbindelse med dødsfall, burde det ikke refunderes for transport knyttet til seremoni. Utvalget legger også til grunn at seremonipraksis ikke skal omfattes av gravferdsloven¹⁴.
- Transport av urne fra krematorium til gravplass.
- Det bør vurderes om det skal settes et øvre tak for refusjon av utgifter til transport, for eksempel begrenset til transport innenfor fylket/regionen.

Det offentlige utfører uten særskilt avgift, stell av den døde på institusjon, åpning og lukking av urne/kistegrav og forvaltning av gravplasser og avtale om gravleie.

3 Forslag som det ikke er fremmet endring til i lov og forskrift

VK ønsker å kommentere noen forhold som utvalget berører, men hvor det ikke er fremmet konkrete forslag til i lov eller forskrift.

¹³ 12.3 [Endringer i gravferdsforskrifta](#)

¹⁴ 7.3.4 [Vurdering](#)

3.1 Forskning, statistikk og rutiner

Vi støtter at det skal rapporteres på *utvalgte resultater og tall fra gravplassforvaltningen i KOSTRA hvert år*. Men vi mener at *forskning på gravferdsområdet* også må inkludere, gravferdsbyråenes virksomhet, helseinstitusjonenes virksomhet i perioden ved, og rett etter dødsfallet, og krematoriernes.

For å utvikle sikre data, og for å lette og sikre administrative oppgaver, bør det etableres elektronisk registrering av dødsfall og *begjæring av gravlegging og/eller kremasjon* via Altinn; BankID el.l., Dette vil kunne utveksle informasjon og godkjenninger mellom alle berørte instanser; lege, helsevesen, den som sørger for gravferden, gravleier, folkeregister, politi, gravplassmyndighet, krematorium osv.

3.2 Gravferdsbyrå¹⁵

VK foreslår at det etableres en godkjenningsordning av gravferdsbyråenes virksomhet, og at fylkesmannen forvalter denne.

Gravferdsbyråene oppgaver kan deles inn i to roller. For det første er det oppgaver overfor det offentlige, på vegne av den som sørger for gravferden, lovregulerte oppgaver knyttet til dødsfall, folkeregister, NAV, politi, transport og gravlegging. Dette er oppgaver hverken den som sørger for gravferden eller gravplassforvaltningen ofte ikke har nok kompetanse på.

For det andre er det kan-oppgaver knyttet til den enkeltes private religiøse og kulturelle ønsker og behov, ofte knyttet til seremoni (er), markeringer, etc.

Byråene gjør en viktig samfunnsoppgave på vegne av fellesskapet, og det burde sikres at må-oppgavene nevnt over, er tilgjengelig for alle innbyggere. Dersom det ikke er et byrå tilgjengelig må kommunen/helsevesenet kunne tilby en slik tjeneste. Byråvirksomhet bør for eksempel inngå i kommunens krisepaner. På bakgrunn av den første type oppgaver mener vi at utvalgets diskusjon om sterkere regulering av gravferdsbyråene burde ført til endringsforslag.

Fortsatt må byråene være privat organisert, og selge tjenester til den som sørger for gravferden.

3.3 Helsetjenesten/sykepleien¹⁶

Det er legen som erklærer en person for død, og legens ansvar for personen avsluttes med dette. Det er den som sørger for gravferden som har ansvar for at avdøde legges i en kiste.

Lovgivningen bør tydeliggjøre at det ved dødsfall på en helseinstitusjon/sykehus, så plikter sykepleien å bistå den som sørger for gravferden med å stille, legge den avdøde i kiste, og gi god informasjon til pårørende, slik noen institusjoner har i sine rutiner.

Å legge den døde i kiste på institusjon bør normalt utføres av offentlig helsepersonell. Dette antas mer tjenlig enn at et eksternt byrå gjør dette, eller at helsepersonell får betalt av gravferdsbyrået for dette. Dette kan også sikre at kravene til det som er tillatt å ligge i en kiste blir ivaretatt¹⁷.

¹⁵ [11.6 Autorisasjonsordning for gravferdsbyrå?](#)

¹⁶ [3.2 Slik går det føre seg før gravferda](#)

¹⁷ [Rundskriv P-2/12](#)

Kommunens hjemmesykepleie bør kunne ha denne oppgaven hvis en dør utenfor -, og ikke er innom en helseinstitusjon. Eventuell hjertestimulator, som kan forårsake eksplosjon ved kremasjon, må uansett fjernes av helsepersonell uansett dødssted¹⁸.

Det bør etableres en refusjonsordning som sikrer at den som sørger for gravferden får refundert et fastsatt beløp til en enkel kiste, eventuelt assistanse til å legge den avdøde i kisten hvis dette gjøres av et gravferdsbyrå.

3.4 Øvrige forhold

Som en konsekvens av ovennevnte og på bakgrunn av egne erfaringer, foreslås endringer i forskrift:

3.4.1 § 23b Gravplassutvalg

Utvalget må sørge for samhandling mellom krematoriet og gravplassmyndigheten.

3.4.2 § 28 Krav om kiste

Unntak av krav om kiste bør også gjelde ved kremasjon, og avgjøres av krematoriet.

3.4.3 § 29 Krav til kiste

Forbrenningstekniske krav til en kremasjonsovn angitt i [forurensningsforskriftens § 10-6](#) bør være tilstrekkelig krav til temperatur. Følgende setning er vanskelig å følge i praksis og bør tas ut: *Ved innsetting i kremasjonsovn skal kiste tidligst antenne etter 10 sekunder ved en temperatur på 700°C.*

3.4.4 § 31 Krav til askeurne

Krav til askeurne bør endres i forhold til kolumbarium, urnevegg. Selv med dagens ordlyd bør følgende ordlyd tas vekk: *skal være forarbeidet av organisk materiale.*

Sandefjord 15/9-2014

¹⁸ [Jfr. NOU 2011: 21 Når døden tjener livet.](#)